

Jak spisać ostatnią wolę, żeby sąd jej nie odrzucił

Testament bez błędów

Jeden błąd, brak daty, druk zamiast pisma ręcznego albo wspólna kartka z małżonkiem, i sąd traktuje dokument jak nieistniejący. Ten przewodnik prowadzi przez warunki ważności krok po kroku i zawiera pięć wzorów do przepisania.

W NUMERZE Trzy warunki ważności • Krok po kroku • Pięć wzorów • Błędy unieważniające • Taksa notarialna 2026

0 zł

Testament własnoręczny
napisany w domu

3 warunki

Pismo ręczne, podpis,
data (art. 949 KC)

5 wzorów

Do przepisania
długopisem, z
komentarzem prawnym

do 61,50 zł

Testament notarialny
brutto (maks. taksa 2026)

01

USTAWOWE

Bez testamentu dziedziczy ustawa, nie Twoja wola

DZIEDZICZENIE

Komu przypadnie majątek, jeśli nic nie napiszesz

Bez testamentu o wszystkim decyduje kolejność ustawowa z art. 931 i następnych Kodeksu cywilnego: najpierw małżonek i dzieci, potem wnuki, rodzice, rodzeństwo i dalsi krewni. Ustawa nie wie, że z kimś nie masz kontaktu od lat, a ktoś inny opiekował się Tobą w chorobie. Partner bez ślubu nie dziedziczy z ustawy w ogóle.

Testament to jedyne narzędzie, którym za życia decydujesz, komu przypadnie Twój majątek. Napisany poprawnie kosztuje 0 zł i 20 minut.

R. PR. BARTOSZ STASIK

ZACHOWEK

art. 991 KC:
najbliżsi pominięci
w testamencie
zachowują roszczenie
o 1/2 udziału
ustawowego (2/3, gdy
małoletni albo
trwale niezdolni do
pracy)

Testament nie ucina automatycznie roszczeń rodziny. Jeżeli powołasz do spadku jedną osobę, pozostali najbliżsi (zstępni, małżonek, rodzice) mogą żądać zachowku. Żeby pozbawić kogoś także zachowku, trzeba go wydziedziczyć, wskazując w testamencie konkretną przyczynę z art. 1008 KC. Wzór z wydziedziczeniem znajdziesz na stronie 8.

Testament można w każdej chwili odwołać albo zmienić: wystarczy nowy testament z klauzulą odwołania wcześniejszych albo zniszczenie starego dokumentu. Ostatnia wola działa dopiero z chwilą śmierci, do tego momentu nic nie wiąże.

Kto dziedziczy w Twoim przypadku?

Interaktywne drzewo dziedziczenia z kalkulatorem zachowku policzy udziały dla Twojej rodziny:
stasik-kancelaria.pl/drzewo-dziedziczenia

02

ART.
949 KC

Forma własnoręczna (holograficzna)

Trzy warunki, bez których testament nie istnieje

Testament własnoręczny jest ważny, jeżeli spełnia łącznie trzy wymogi. Sąd nie pyta o intencje, sprawdza formę. Brak któregośkolwiek elementu oznacza, że dokument nie wywołuje żadnych skutków.

I

art. 949 § 1 KC

Całość napisana pismem ręcznym spadkodawcy

Od pierwszej do ostatniej litery Twoją ręką. Wydruk komputerowy z odręcznym podpisem jest nieważny. Maszynopis jest nieważny. Tekst pisany ręką innej osoby, nawet dyktowany przez Ciebie, jest nieważny.

II

podpis pod treścią

Podpis pełnym imieniem i nazwiskiem

Na końcu dokumentu, pod całą treścią, na tej samej stronie. Parafta albo samo nazwisko bywa kwestionowane w sądzie; czytelny pełny podpis ucina spór.

III

dzień · miesiąc · rok

Data sporządzenia

Pełna data pozwala ustalić, który testament jest ostatni i czy w chwili pisania miałeś zdolność testowania. Brak daty unieważnia testament, poza wąskimi wyjątkami, których lepiej nie testować na sobie.

Zakaz testamentu wspólnego

Testament może zawierać rozrządzenia tylko jednego spadkodawcy (art. 942 KC). Wspólna kartka małżonków unieważnia oba oświadczenia. Każdy pisze osobny dokument, na osobnej kartce.

Zdolność testowania

Testament sporządza osoba pełnoletnia, działająca świadomie i swobodnie. Przy podeszłym wieku albo chorobie warto tego samego dnia uzyskać zaświadczenie lekarskie, ucina to przyszłe spory o świadomość.

03 ART.
949-954 KC

Własnoręczny czy notarialny

Którą formę wybrać i dlaczego

Kodeks zna formy zwykłe (własnoręczny, notarialny, allograficzny) i szczególne (ustny, podróżny, wojskowy), te ostatnie tylko na wyjątkowe okoliczności, tracą moc po 6 miesiącach. W praktyce wybór sprowadza się do dwóch pierwszych.

Własnoręczny

ART. 949 KC

Najtańszy i najszybszy

Pismo ręczne, podpis, data. Bez świadków, bez urzędu. Ryzyko: łatwiej podważyć (autentyczność pisma, zdolność testowania) i łatwiej go zgubić. Można złożyć do depozytu notarialnego.

0 zł

Notarialny

ART. 950 KC

Najtrudniejszy do podważenia

Notariusz bada zdolność do czynności, formułuje treść i przechowuje oryginał, a testament trafia do rejestru NORT. Tylko ta forma pozwala na zapis windykacyjny (konkretna rzecz dla konkretnej osoby z chwilą śmierci).

maks. 61,50 zł

BRUTTO, Z VAT

Projekt 2026: testament audiowizualny (nagranie)

W mediach krąży skrót „testament nagrasz na smartfonie”. To myłące. Według projektu nowelizacji KC (po konsultacjach, w lutym 2026 przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu, nieuchwalony) nagranie ma być odmianą testamentu ustnego, czyli formy szczególnej: tylko przy nadzwyczajnych okolicznościach i obawie rychłej śmierci, przy świadkach, z utrwaleniem na trwałym nośniku. Na spokojne czasy nic się nie zmienia: pisemny albo notarialny pozostaje jedyną pewną drogą.

DEPOZYT I NORT

testament
własnoręczny można
zdeponować u
notariusza i
odnotować w
Notarialnym
Rejestrze
Testamentów; rodzina
po śmierci łatwo go
odnajdzie

Praktyczna reguła. Jeżeli rodzina jest zgodna, a rozrządzenie proste, wystarczy forma własnoręczna według wzorów z tego przewodnika. Jeżeli przewidujesz spór, chcesz przekazać konkretną nieruchomość (zapis windykacyjny) albo wydziedziczasz, wybierz notariusza. Różnica w cenie to kilkadziesiąt złotych, różnica w odporności na podważenie bywa ogromna.

04

INSTRUKCJA
PISANIA

Kartka, długopis, 20 minut

Siedem elementów poprawnego testamentu

1

NAGŁÓWEK

Miejscowość, data i tytuł „Testament”

Prawy górny róg: miejscowość i pełna data (dzień, miesiąc, rok). Pod spodem, na środku, słowo „Testament”. Tytuł nie jest wymogiem ustawy, ale ucina wątpliwości, czym jest dokument.

2

TOŻSAMOŚĆ

Twoje dane

Imię i nazwisko, imiona rodziców, data i miejsce urodzenia, adres, PESEL. Chodzi o bezbłędną identyfikację spadkodawcy.

3

ŚWIADOMOŚĆ

Klauzula świadomości i swobody

„Oświadczam, że niniejszy testament sporządzam świadomie i z własnej woli.” Dowód zdolności testowania, ważny zwłaszcza przy starszym wieku albo chorobie.

4

SEDNO

Powołanie spadkobierców

Kogo i w jakim udziale powołujesz do spadku. Każda osoba z pełnym imieniem, nazwiskiem i PESEL-em; udziały ułamkowe muszą sumować się do 1. Uwaga: jeżeli wymienisz tylko jeden składnik majątku, sąd może uznać, że to zapis, a nie powołanie spadkobiercy.

5

OPCJONALNIE

Klauzule dodatkowe

Zapis zwykły (konkretna rzecz dla osoby), wydziedziczenie z uzasadnieniem z art. 1008 KC albo polecenie. Zapis windykacyjny wymaga formy notarialnej, we własnoręcznym jest nieważny.

6

PORZĄDEK

Odwołanie wcześniejszych testamentów

„Niniejszym odwołuję wszystkie moje wcześniejsze testamenty.” Zapobiega konfliktom, gdyby starszy dokument kiedyś się odnalazł.

7

ZAMKNIĘCIE

Własnoręczny podpis

Pełne imię i nazwisko, pod całą treścią, na tej samej stronie. Nie parafa.

Dane przykładowe, Twoje wpisujesz sam

Wzory do przepisania długopisem

Każdy wzór przepisz w całości ręcznie, z własnymi danymi i pełną datą. Nie drukuj i nie podpisuj wydruku, wydruk jest nieważny.

WZÓR 1 · CAŁY MAJĄTEK JEDNEJ OSOBY

Wrocław, dnia 20 lipca 2026 r.

TESTAMENT

Ja, niżej podpisany Jan Nowak, syn Adama i Marii, urodzony 1 stycznia 1955 r. w Warszawie, zamieszkały we Wrocławiu przy ul. [adres], PESEL 55010112345, oświadczam, że niniejszy testament sporządzam świadomie i z własnej woli.

Do całości spadku po mnie powołuję moją żonę Marię Nowak, urodzoną 5 marca 1957 r., PESEL 57030554321.

Niniejszym odwołuję wszystkie moje wcześniejsze testamenty.

Jan Nowak

WŁASNORĘCZNY PODPIS

KOMENTARZ

Jeden spadkobierca dziedziczy wszystko, ale pozostali najbliżsi zachowują roszczenie o zachówek (art. 991 KC). Aby pozbawić ich zachowku, trzeba wydziedziczyć z przyczyną z art. 1008 KC (wzór 4).

WZÓR 2 · KILKU SPADKOBIERCÓW Z UDZIAŁAMI

Wrocław, dnia 20 lipca 2026 r.

TESTAMENT

Ja, niżej podpisana Anna Kowalska, córka Jana, urodzona 12 czerwca 1948 r. we Wrocławiu, zamieszkała we Wrocławiu przy ul. [adres], PESEL 48061212345, oświadczam, że niniejszy testament sporządzam świadomie i z własnej woli.

Do spadku po mnie powołuję:

- 1) syna Piotra Kowalskiego, PESEL 70010134567, w udziale 1/2 (jedna druga),
- 2) córkę Marię Kowalską, PESEL 72050167890, w udziale 1/4 (jedna czwarta),
- 3) wnuczkę Julię Nowak, PESEL 00111245678, w udziale 1/4 (jedna czwarta).

Niniejszym odwołuję wszystkie moje wcześniejsze testamenty.

Anna Kowalska

WŁASNORĘCZNY PODPIS

KOMENTARZ

Suma udziałów musi dawać 1. Jeżeli powołasz spadkobierców tylko do części spadku, reszta przechodzi według ustawy (art. 931-934 KC).

WZÓR 3 · ZAPIS WINDYKACYJNY (TYLKO U NOTARIUSZA)

[sporządzany przed notariuszem, poniżej sama treść]

TESTAMENT

Ja, niżej podpisany Jan Nowak, PESEL 55010112345, zamieszkały we Wrocławiu, oświadczam, co następuje:

§ 1. Tytułem zapisu windykacyjnego (art. 981¹ KC) przekazuję mojej córce Annie Nowak, PESEL 85040123456, prawo własności lokalu mieszkalnego położonego we Wrocławiu przy ul. Klonowa 4 m. 3, dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW WR1K/00012345/0.

§ 2. W pozostałym zakresie do spadku po mnie powołuję moją żonę Marię Nowak, PESEL 57030554321.

Jan Nowak

PODPIS PRZED NOTARIUSZEM

KOMENTARZ

Zapis windykacyjny działa z chwilą śmierci, z pominięciem działu spadku, ale wymaga formy notarialnej. W testamencie własnoręcznym taki zapis jest nieważny. Maks. taksa 2026: 200 zł netto (246 zł z VAT).

WZÓR 4 · Z WYDZIEDZICZENIEM I UZASADNIENIEM

Wrocław, dnia 20 lipca 2026 r.

TESTAMENT

Ja, niżej podpisany Jan Nowak, PESEL 55010112345, zamieszkały we Wrocławiu, oświadczam, że niniejszy testament sporządzam świadomie i z własnej woli.

§ 1. Do całości spadku po mnie powołuję moją córkę Annę Nowak, PESEL 85040123456.

§ 2. Wydziedziczam mojego syna Piotra Nowaka, PESEL 80020112345, z powodu uporczywego niedopełniania względem mnie obowiązków rodzinnych (art. 1008 pkt 3 KC), w szczególności:

- a) braku jakiegokolwiek kontaktu ze mną przez ostatnie 12 lat (od 2014 r.), pomimo wielokrotnych prób z mojej strony i wiedzy o moim miejscu zamieszkania,
- b) nieudzielenia mi pomocy podczas ciężkiej choroby w 2024 r., gdy przebywałem w szpitalu we Wrocławiu przez 3 tygodnie, pomimo telefonicznego wezwania,
- c) braku jakiegokolwiek wsparcia materialnego ani osobistego w okresie, gdy go potrzebowałem, pomimo dobrej sytuacji majątkowej syna.

Jan Nowak

WŁASNORĘCZNY PODPIS

KOMENTARZ

Wydziedziczenie pozbawia zachowku, ale wymaga konkretnej, możliwej do udowodnienia przyczyny z art. 1008 KC. Ogólne „nie utrzymywał kontaktu” bywa w sądzie niewystarczające; opisz kiedy, w jakich sytuacjach i jakie były próby z Twojej strony. To wzór, przy którym najbardziej opłaca się konsultacja.

Zakaz wspólnej kartki

Testament wzajemny małżonków: dwa osobne dokumenty

Polskie prawo zakazuje wspólnego testamentu małżonków. Aby zostawić sobie wzajemnie majątek, każde z małżonków pisze własny, osobny dokument, na osobnej kartce, i podpisuje wyłącznie swój.

DOKUMENT 1 • TESTAMENT MĘŻA

Wrocław, dnia 20 lipca 2026 r.

TESTAMENT

Ja, niżej podpisany Jan Nowak, PESEL 55010112345, zamieszkały we Wrocławiu, oświadczam, że niniejszy testament sporządzam świadomie i z własnej woli.

Do całości spadku po mnie powołuję moją żonę Marię Nowak, PESEL 57030554321.

Jan Nowak

WŁASNORĘCZNY PODPIS

DOKUMENT 2 • TESTAMENT ŻONY (OSOBNA KARTKA)

Wrocław, dnia 20 lipca 2026 r.

TESTAMENT

Ja, niżej podpisana Maria Nowak, PESEL 57030554321, zamieszkała we Wrocławiu, oświadczam, że niniejszy testament sporządzam świadomie i z własnej woli.

Do całości spadku po mnie powołuję mojego męża Jana Nowaka, PESEL 55010112345.

Maria Nowak

WŁASNORĘCZNY PODPIS

KOMENTARZ

Dwa lustrzane testamenty dają efekt „wszystko dla współmałżonka”. Dzieci zachowują roszczenie o zachówek po pierwszym z rodziców; jeżeli chcecie to uporządkować, rozważcie konsultację i ewentualne wydziedziczenie albo umowy o zrzeczenie się dziedziczenia u notariusza.

Gdzie przechowywać

Oryginał trzymaj w miejscu znanym zaufanej osobie albo złóż do depozytu u notariusza z wpisem do rejestru NORT. Testament, którego nikt nie odnajdzie, nie zadziała.

06

PRAKTYKI SĄDOWEJ

Osiem sposobów, żeby testament nie zadziałał

Błędy, które unieważniają testament

Wszystkie z praktyki spraw spadkowych i wszystkie do uniknięcia, jeśli zna się reguły.

Druk komputerowy

nieważny w całości

Wydruk z odręcznym podpisem to nie testament

Poza formą notarialną liczy się wyłącznie pismo ręczne. Naprawa: przepisać w całości ręcznie, podpisać, opatrzyć datą.

Wspólna kartka

art. 942 KC

Testament wspólny małżonków jest nieważny z mocy prawa

Także dwóch testatorów na jednej kartce. Każdy pisze osobny dokument z własnym podpisem i datą.

Brak daty

nieważny w całości

Bez daty sąd nie ustali, który testament jest ostatni

Dopisz pełną datę: dzień, miesiąc, rok.

Paraфа

ryzyko nieważności

Sam podpis nazwiskiem albo paraфа bywa kwestionowany

Podpisz pełnym imieniem i nazwiskiem, czytelnie, pod treścią.

Cudza ręka

nieważny

Testament dyktowany i spisany przez świadka nie działa

Poza formą allograficzną i ustną spadkodawca pisze samodzielnie albo idzie do notariusza.

Brak świadomości

zdolność testowania

Silne upojenie, zaawansowana demencja

Nieważny w razie udowodnienia braku świadomości. Zabezpieczenie: zaświadczenie lekarskie z dnia sporządzenia.

Zapis windykacyjnyart. 981¹ § 1 KC**We własnoręcznym jest nieważny**

Wymaga formy notarialnej. Alternatywa w formie własnoręcznej: zapis zwykły (art. 968 KC).

Jeden składnik

powołanie czy zapis?

„Zapisuję mieszkanie synowi” to za mało

Sąd może uznać, że nie powołałeś spadkobiercy, tylko uczyniłeś zapis. Powołuj do całości albo do ułamka spadku, składniki rozdzielaj zapisami.

Stawki maksymalne, § 8 i § 12 rozporządzenia MS

Ile maksymalnie kosztuje testament u notariusza w 2026

Poniżej górny pułap, ponad który notariusz nie może wziąć ani złotówki. Realnie kancelarie często liczą mniej, warto porównać dwie lub trzy. Do stawki dochodzi 23% VAT i wypisy.

<i>0 zł</i>	Testament własnoręczny w domu Kartka i długopis. Wzory na stronach 6-8.	0 zł
<i>50 zł netto</i>	Testament zwykły notarialny Najczęstszy wybór przy ryzyku sporu w rodzinie.	do 61,50 zł BRUTTO
<i>150 zł netto</i>	Testament z poleceniem lub pozbawieniem zachowku Rozrządzenia bardziej złożone niż samo powołanie spadkobiercy.	do 184,50 zł BRUTTO
<i>200 zł netto</i>	Testament z zapisem windykacyjnym Jedyna droga, by konkretna rzecz przeszła na wskazaną osobę z chwilą śmierci.	do 246 zł BRUTTO
<i>30 zł netto</i>	Odwołanie testamentu u notariusza Testament własnoręczny odwołasz też nowym testamentem albo niszcząc stary.	do 36,90 zł BRUTTO
<i>6 zł netto</i>	Wypis aktu, za każdą stronę Do tego akt poświadczenia dziedziczenia: 50 zł netto.	do 7,38 zł BRUTTO / STRONA

Źródło stawek

- § 8 i § 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej; wartości maksymalne, notariusz może zaproponować mniej.

Checklista przed napisaniem

- 01** Sprawdź, kto dziedziczyłby z ustawy: stasik-kancelaria.pl/drzewo-dziedziczenia (kalkulator udziałów i zachowku).
- 02** Zdecyduj: własnoręczny (0 zł, wzory w tym przewodniku) czy notarialny (do 61,50 zł, najtrudniejszy do podważenia, zapis windykacyjny).
- 03** Wypisz spadkobierców z PESEL-ami i udziałami; sprawdź, czy udziały sumują się do 1.
- 04** Przepisz wzór w całości ręcznie, z pełną datą i podpisem pełnym imieniem i nazwiskiem.
- 05** Przy wydziedziczeniu opisz konkretną przyczynę z art. 1008 KC, z okolicznościami do udowodnienia.
- 06** Przechowaj tak, żeby rodzina odnalazła: zaufana osoba albo depozyt notarialny z wpisem do NORT.
- 07** Przy podeszłym wieku albo chorobie: zaświadczenie lekarskie z dnia sporządzenia.

Kiedy warto pójść z tym do prawnika

Wydziedziczenie, majątek z nieruchomościami w kilku rękach, dziecko z poprzedniego związku, partner bez ślubu, firma w spadku, ryzyko podważania przez rodzinę. W tych układach konsultacja przed napisaniem kosztuje mniej niż jeden miesiąc sporu sądowego po śmierci.

r. pr. Bartosz Stasik

Kancelaria Radcy Prawnego · OIRP Wrocław, wpis WR-3749

Sprawy spadkowe i testamentowe, Wrocław i cała Polska (online)

★★★★★ 74 opinii w Google · cytowany w Rzeczpospolitej, Newsweeku i Politico Europe

605 416 025

biuro@stasik-kancelaria.pl
stasik-kancelaria.pl/jak-napisac-testament

Konsultacja z przeglądem dokumentów: 250 zł, bez limitu czasu, w kancelarii (CH Astra, Wrocław) albo online.

Stan prawny: 18 lipca 2026 r. Materiał informacyjny, nie stanowi porady prawnej w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy o radcach prawnych; indywidualną sytuację oceniamy na dokumentach. © 2026 Kancelaria Radcy Prawnego Bartosz Stasik.